

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita J. Selyeho	
Fakulta: Pedagogická fakulta	
Kód predmetu: KPD/SZdb/SVZ/15	Názov predmetu: Sociálno-vedný a pedagogicko-psychologický základ učiteľstva
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: Za obdobie štúdia: Metóda štúdia: prezenčná	
Počet kreditov: 2	
Odporúčaný semester/trimester štúdia:	
Stupeň štúdia: I.	
Podmieňujúce predmety: KPD/SZdb/VDP/15 a KPD/SZdb/ZVP/15 a KPD/SZdb/TEV/15 a KPD/SZdb/VPS/15 a KPD/SZdb/DID/15 a KPD/SZdb/SCP/15 a KPD/SZdb/FVV/15 a KPD/SZdb/LAD/15 a KPD/SZdb/ANA/15 a KPD/SZdb/PX1/15 a KPD/SZdb/SMP/15 a KPD/SZdb/APK/15	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Ústna odpoveď študenta z predmetov pedagogicko-psychologického základu, ktorú hodnotí komisia pre štátne záverečné skúšky. Výsledné hodnotenie: A – 90 -100%, B – 80 -89%, C – 70 -79%, D – 60 - 69%, E – 50 -59%.	
Výsledky vzdelávania: Absolvent odboru Učiteľstvo akademických prostredníctvom predmetov spoločného sociálnovedného, pedagogického a psychologického základu učiteľstva získa poznatky z problematiky edukačných vied a spoločenských a legislatívnych súvislostí výchovy a vzdelávania a základy digitálnej, psychologickkej a špeciálno-pedagogickej gramotnosti učiteľa.	
Stručná osnova predmetu: 1.1 Predstavte dielo, súvisiace dôležité smery z dejín detského veku napr. koncepcia, dielo Philippe Ariès, Lloyd deMause, Shulamith Shahar, Linda Pollock. 1.2 J.A. Komenský autor učebníc, jeho dielo v reforme školy, obraz o dieťati. Vplyv Komenského, použiteľnosť jeho princípov v didaktike a teórii učebných osnôv. 1.3 Predstavte obraz dieťaťa J.J. Rousseau a jeho pedagogických konzekvencií. Aký vplyv mal Rousseau na pedagogiku svojej doby a neskorších obdobiach? 1.4 Analyzujte vplyv pedagogických princípov Herbarta na obraz dieťaťa a tvorbu pedagogickej metodiky v stredných školách v XIX. A XX. storočí! Predstavte niekoľko zmien na pohľad obrazu dieťaťa – napr. obraz dieťaťa behaviorizmu alebo "sebapresadzujúceho" dieťaťa 2.1 Predstavte pedagogické, výchovné a psychologické ponímanie o možnostiach a potreby výchovy na základe doterajších štúdií 2.2 Učenie a učenie sa. Vzťah učenia a učenia sa, Systém úloh a prostriedkov učenia. Systém cieľov vzdelávania. Pedagogika v rodine, spoločenstve, inštitúciach. 2.3 Osobnosť pedagóga. Očakávania, roly pedagóga. Obec pedagógov, vzťah pedagóga so spoločnosťou. 2.4 Historické a spoločenské výzvy pedagogiky. Výskyt globálnych problémov. Zmeny sveta práce a rodiny. Vplyv IKT v pedagogike.	

- 3.1 Zdôvodnite potrebu výchovy, vzťah medzi vychovávateľom a vychovávaným a úlohu filozofie metodiky výchovy v pedagogickej praxi.
- 3.2 Ako uvažovali v staroveku grécki a rímski, ako i kresťanskí myslitelia o dieťati a výchove?
- 3.3 Charakterizujte filozofiu výchovy postmodernity!
- 4.1 Začiatky reformnej pedagogiky v pedagogických úvahách J.J. Rousseau a nemeckých spisovateľov romantiky, napr. Friedricha Fröbela. Zosilnenie školskej kritiky v XIX. str. Zrod hnutia životnej reformy.
- 4.2 Hnutie štúdií dieťaťa. Životná reforma a reformná pedagogika. Výskyt a rozvíjanie pedagogiky umenia. Pedagogika Kodálya. Pedagogický naturalizmus, smery "slobodného vzduchu" a školy v prírode. Biologicko-antropologické koncepcie: Maria Montessori, Rudolf Steiner a Waldorfpedagogika.)
- 4.3 Školské koncepcie spoločenstiev: Rudolf Steiner a Waldorf-škola. Moderná škola Celestin Freineta. Peter Petersen a Jena-plán. Helen Pekhurs a Dalton-plán. Radikálne antiautoritérne smery: Summerhill.)
- 4.4 Reformnopedagogické smery v Maďarsku: Nagy László a Nová škola, Rodinná škola, Záhradná škola. Waldorfská a Montessori škola medzi dvomi vojnami. Cesta reformnej pedagogiky po II. svetovej vojne. Výskyt alternatívnych škôl v sedemdesiatych rokoch. Renesansa reformnej pedagogiky v osemdesiatych rokoch. Alternatívne pedagogické smery dnes v Maďarsku a na Slovensku.)
- 5.1 Učenie, pamäť, pozornosť a koncentrácia a ich význam v psychológii a pedagogike.
- 5.2 Myslenie, jazyk a komunikácia a ich význam v psychológii a pedagogike
- 5.3 IQ, EQ a kreativita a ich význam v psychológii a pedagogike
- 6.1 Taxonomia ako systém Edukačné ciele taxonomie - kognitívne, afektívne, psychomotorické. Vrstvy, znalosti, zručnosti, schopnosti, postoje výkonnostných vedomostí. Kognitívna stratégia, metakognícia. Kognitívna sebaregulácia. Učenie a motivácia. Stupne edukačnej motivácie. Výučbové a učebné stratégie: indukívne a deduktívne myslenie, stratégia riešenia problémov, asociačná stratégia, osvojovanie si algoritmov, kondicionovanie.
- 6.2 Organizačné formy: trieda, hľadiská začlenená do triedy, úlohy triedneho učiteľa, charakteristika a štruktúra výučbovej hodiny. Edukačné možnosti mimo vyučovacích hodín: domáca úloha, exkurzia, návšteva závodov, škola v prírode, korepetícia, anulácia zaostávania. Pracovné formy: frontálna práca, individuálna práca, párová práca, skupinová práca.
- 6.3 Vysvetlenie pojmov stratégia, metodika, postup. Stratégie na cieľ orientované a na pravidlá. Edukačné metodiky: prednáška, vysvetlenie, rozprávanie, malá prednáška žiaka, rozhovor, diskusia, demonštrácia, projektová metodika, kooperatívna metodika, simulácia, hra rolí.
- 7.1 Škola, školský systém a funkcie školy.
- 7.2 Vertikálna a horizontálna dimenzia školského manažmentu.
- 7.3 Proces a funkcie školského manažmentu.
- 8.1 Z.z. 138/219- atestácie, portfólio.
- 8.2 138/219- profesijný rozvoj učiteľa, vzdelávanie PaOZ.
- 8.3 138/219: Kvalifikačné štúdium.
- 9.1 Špecifiká vývinu kognitívnych funkcií
- 9.2 Rozvoj osobnosti v školskom veku
- 9.3 Vplyv adolescencie na školský výkon
- 10.1 Procesy tvorby skupiny v triede
- 10.2 Možnosti sociometrie a prevencia školského šikanovania
- 10.3 Úloha komunikačných zón a princíp konštruktívnej kritiky

Odporúčaná literatúra:

Uvedená v informačných listoch povinných a povinne voliteľných predmetov, tvoriace jadro študijného odboru.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: maďarský alebo slovenský					
Poznámky:					
Hodnotenie predmetov Celkový počet hodnotených študentov: 295					
A	B	C	D	E	FX
26.1	23.39	23.39	15.59	10.17	1.36
Vyučujúci:					
Dátum poslednej zmeny: 30.05.2024					
<p>Schválil: 8osoba zodpovedná za realizáciu študijného programu prof. ThDr. István Karasszon, PhD.karasszoni@ujv.sk 8osoba zodpovedná za realizáciu študijného programu Dr. habil. PaedDr. Melinda Nagy, PhD.nagym@ujv.sk 8osoba zodpovedná za realizáciu študijného programu prof. Dr. Béla István Pukánszky, DSc.pukanszkyb@ujv.sk</p>					